

Indenrigs- og
Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Sum@sum.dk, nff@sum.dk

3. januar 2024

Høringssvar vedr. lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (Styrkelse af mindreårige patienters rettigheder, videregivelse af oplysninger til politi i forbindelse med fælles udkørsel til borgere, anvendelse af metaldetektorer, m.v.)

Psykiatrifonden
Hejrevej 43
2400 København NV
3929 3909
pf@psykiatrifonden.dk
CVR. 1917 4883
Bank. 3001 7950741613

Psykiatrifonden takker Indenrigs- og Sundhedsministeriet for muligheden for at afgive høringssvar til ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

Psykiatrifonden har følgende bemærkninger:

Ressortændring af Det Psykiatriske Patientklagenævn

Psykiatrifonden vil gerne rose Indenrigs- og Sundhedsministeriet for ressortændringen af Det Psykiatriske Patientklagenævn, der i nærværende forslag flyttes fra Nævnenes Hus til Styrelsen for Patientklager.

Vi finder ressortændringen vigtig og nødvendig. Ved en undersøgelse foretaget af Psykiatrifonden for årene 2018-2020ⁱ fandt vi, at klagefristerne ikke bliver overholdt og at man samtidigt har svært ved at føre løbende kontrol med, hvorvidt basale rettigheder overholdes grundet dårlig datadisciplin. Med ressortændringen håber Psykiatrifonden, at man vil forbedre retssikkerheden for borgere med psykisk sygdom, når de udsættes for frihedsberøvelse, tvangsmedicinering, og andre tvangsforanstaltninger.

Vedr. forslaget om at udvide psykiatrilovens § 19 a, stk. 2, til også at omfatte brug af metaldetektorer på psykiatriske afdelinger

Angående forslaget om at anvende metaldetektorer på psykiatriske ambulatorier og afdelinger, enten rutinemæssigt på retspsykiatriske ambulatorier og afdelinger, eller på de almenpsykiatriske afdelinger og ambulatorier, stiller Psykiatrifonden sig meget kritisk.

Dansk forskning har påvist, at 74% af borgere med svær psykisk sygdom, der begår personfarlig kriminalitet, forinden deres gerning har modtaget utilstrækkelig psykiatrisk behandlingⁱⁱ. Dette mønster

genfandt den taskforce der blev nedsat som følge af hændelsen i Field'sⁱⁱⁱ. Her fandt Task-Forcen, at utilstrækkelig behandling og manglende kontinuitet, har spillet en central rolle i tidligere tilfælde af personfarlig kriminalitet begået af mennesker med psykisk sygdom.

Det er ikke rimeligt, at en af de mest udsatte og sårbare sygdomsgrupper, der i forvejen udsættes for voldsom stigmatisering^{iv}, nu skal mistænkeliggøres yderligere. Der bør i stedet fokuseres på kvalitet i den psykiatriske behandling, da dette beviseligt vil øge sikkerheden for såvel patienter som personale.

Yderligere vurderer Psykiatrifonden, at metaldetektorer potentielt kan skade behandlingsforløbene, da den kan forringe den essentielle, terapeutiske alliance mellem behandler og patient, hvis konfrontation og mistillid er det første patienterne, møder ved indgangen.

I tillæg peger flere undersøgelser på usikkerhed omkring metaldetektorers positive virkninger for sikkerheden (se bl.a. Lardieri, 2017^v; Schildkraut 2019^{vi}, Blake 2017).

Det gælder blandt andet undersøgelser af metaldetektorers effektivitet ifm. lufthavnssikkerheden, hvor de har været anvendt i årevis. Her har undersøgelser påvist fejlmarginer på op til 95%^{vii}. I det amerikanske skolevæsen har man også haft begrænset succes med metaldetektorer^{viii}.

Dertil kommer, at metaldetektorer er en dyr løsning, der foruden anskaffelsesomkostninger også kræver løbende driftsomkostninger til vedligehold og bemanning. Det er i nærværende høring ikke specificeret, hvorfra finansiering til dette vil findes.

Psykiatrifonden vil kraftigt advare mod at pålægge udgiften de enkelte behandlingssteder, hvis pressede økonomi i forvejen går ud over patienternes behandling. Eventuelle midler kan anvendes med langt større nytte til at sikre kvalitet i behandlingen.

Konklusion

Sammenfattet mener Psykiatrifonden derfor ikke, at metaldetektorer er en gangbar vej til øget sikkerhed for personale og patienter i psykiatrien. Til gengæld er der en overhængende fare for, at tiltaget vil forringe behandlingsalliancen mellem patient og personale,

ligesom det vil øge stigmatiseringen af mennesker med psykisk sygdom yderligere, hvis forslaget vedtages.

Metaldetektorer er bekostelige både at anskaffe og drive, og erfaringer fra andre sektorer vidner om ringe effekt. Psykiatrifonden opfordrer derfor til, at man i stedet prioriterer ressourcer til behandling, da dette beviseligt fører til øget sikkerhed og tryghed for både personale og patienter.

I er velkommen til at kontakte os for uddybning af hørings svar.

De venligste hilsner
Psykiatrifonden

ⁱ Psykiatrifondens analysenotat "Klagesager afsluttet i det psykiatriske patientklagenævn" 2023

ⁱⁱ Ahle, G. Regions hovedstaden " Er der en sammenhæng mellem behandling/støtte af psykisk syge og kriminalitet? – En analyse med henblik på forebyggende tiltag", 2019

ⁱⁱⁱ Caroline Clante, Louise Dalsgaard, Anders Heissel "Taskforce efter undersøgelse: Der er ikke én årsag til skyderiet i Field's" 2022, DR. Hentet fra <https://www.dr.dk/nyheder/indland/taskforce-efter-undersogelse-der-er-ikke-en-aarsag-til-skyderiet-i-fields>

^{iv} Pernille Skovbo Rasmussen og Peter Ejbye-Ernst "Oplevet diskrimination og stigmatisering blandt mennesker med psykisk sygdom. Opfølgende undersøgelse (2013-2015) som led i landsindsatsen EN AF OS". KORA 2015.

^v Lardieri, A. (2017, November 9). TSA fails most tests in undercover operation. U.S. News and World Report. Hentet fra: <https://www.usnews.com/news/national-news/articles/2017-11-09/tsa-fails-most-tests-in-undercover-operation>

^{vi} Schildkraut, J., & Muschert, G. W. (2019). Columbine, 20 years later and beyond: Lessons from tragedy. Santa Barbara, CA: Praeger.

^{vii} Blake, A. (2017, July 6). TSA failed to detect 95 percent of prohibited items at Minneapolis airport: Report. The Washington Times. Hentet fra <https://www.washingtontimes.com/news/2017/jul/6/tsa-failed-detect-95-percent-prohibited-items-minn/>

^{viii} : Schildkraut, J., & Grogan, K. (2019). Are metal detectors effective at making schools safer? San Francisco, CA: WestEd. Hentet fra <https://www.wested.org/resources/%20are-metal-detectors-effective-at-making-schools-safer>